

Studiegids

OPLEIDINGEN TOT EXPERT

EXPERT ONTWIKKELINGSVOORSPRONG
EXPERT HOOGBEGAAFDHEID IN DE ZORG

Opleidingsjaar 2021/2022

Inleiding

We krijgen regelmatig de vraag van organisaties of cursisten uit de kinderopvang, jeugdgezondheidszorg of uit andere vormen van zorg, als zij zich verder willen verdiepen in hoogbegaafdheid, welke opleiding het beste aansluit. En of we zelf zoiets aanbieden. Het is altijd fijn om deze belangstelling te horen en deed ons besluiten hier werk van te gaan maken.

Een andere reden om hiermee aan de slag te gaan is het gegeven dat er weinig opleidingen zijn op dit gebied, voor mensen die werken in de kinderopvang of met kleuters. Nog minder is er te vinden voor hen die werken in de jeugdgezondheidszorg of in andere vormen van zorg. De meeste opleidingen zijn immers gericht op het onderwijs. Terwijl juist ook in de zorg en begeleiding van kinderen kennis en inzicht hierover van belang is.

Wij hebben deze jaaropleiding ontwikkeld, speciaal en juist voor de doelgroepen die wij in ons werk vaak tegenkomen. En... we hebben een mooie formule gevonden om beide werkrichtingen, de zorg en kinderopvang, te kunnen bedienen. Hoe we dat doen? We kiezen voor samen volgen wat samen kan, tijdens de opleidingsdagen bijvoorbeeld. En aansluiten op ieders eigen vakgebied tijdens de andere momenten, zoals bij de kennisbijeenkomsten, de werkbijeenkomsten en bij de verwerkingsopdrachten.

Zelf zijn we geschoold op gebied van zorg, jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en onderwijs. Daarnaast hebben we meerdere opleidingen gevolgd op gebied van hoogbegaafdheid en talentbegeleiding. Wij werken al vele jaren met professionals uit onderwijs, zorg en de kinderopvang, evenals met hoogbegaafde kinderen en hun ouders. In de loop der jaren hebben we zo onze expertise opgebouwd, zowel in theoretische als praktische zin. En deze kennis en ervaring vormt de basis voor deze opleidingen.

Wil je meer weten over onze visie op hoogbegaafdheid, ontwikkeling en onderwijs? Of over ons? Op onze website vind je meer informatie www.expertgroepontwikkelingsvoorsprong.nl

Wil jij graag meer weten over hoogbegaafdheid of ontwikkelingsvoorsprong bij kinderen? Wil je je in dit onderwerp verdiepen of op je werk hierin specialiseren? Wil je handvatten om ouders of je collega's straks te kunnen adviseren of kinderen beter te kunnen begeleiden? Wil je weten hoe je in je eigen aanbod rekening kunt houden met hoogbegaafdheid?

Dan is deze opleiding helemaal wat voor jou. Twijfel je nog of het echt iets voor je is? Neem dan contact met ons op of laat ons jou terugbellen. Het is altijd goed om je te bezinnen voor je gaat beginnen. Wij staan je graag te woord om je hierbij te helpen.

Inhoud

Inleiding.....	1
Praktische informatie.....	3
Docenten.....	3
Studietijd.....	3
Verplichte literatuur.....	4
Tijdsindeling van een studiedag.....	4
Opleidingsgroepen.....	5
Groepsgrootte.....	5
Locatie.....	5
Data van beide opleidingen.....	5
Incompany.....	6
Coronamaatregelen.....	6
Kosten opleiding.....	6
Niveau opleiding en accreditatie SKJ.....	7
Eindtermen.....	7
Link inschrijven opleiding.....	7
Annuleren opleiding.....	7
Leerdoelen opleiding.....	8
Eindproducten.....	9
Onderwerpen die aan bod zullen komen.....	10
Opleidingsoverzicht.....	12
Opleiding en studiemateriaal.....	12
Eventuele wijzigingen.....	12
Vragen?.....	12

Praktische informatie over de opleiding

Praktische informatie

De opleiding is ontworpen, samengesteld en wordt uitgevoerd door de Expertgroep Ontwikkelingsvoorsprong. Deze groep bestaat uit vier experts op het gebied van hoogbegaafdheid. Op deze webpagina vind je meer informatie over ons:
<https://expertgroepontwikkelingsvoorsprong.nl/over-ons/>

Docenten

De docenten zijn Fanny Cattenstart, Mirjam Veldhoven en Marieke Groenewold. We verzorgen de onderdelen altijd in onderling overleg zodat we ieders expertise en vakkennis benutten. Tijdens de opleidingsdagen zullen er minimaal twee docenten aanwezig zijn.

Studietijd

De opleiding duurt een jaar en bestaat uit vijf modules. Elke module bestaat uit zeven onderdelen:

1. Voorbereidende opdracht
2. Kennisvideo's waarbij wordt ingaan op de theoretische achtergrond
3. Lezen: hoofdstukken uit een boek, de uitgereikte reader en soms artikelen
4. Gezamenlijke opleidingsdag waarbij we zoveel mogelijk praktisch aan de slag gaan
5. Verwerkingsopdracht om de leerstof eigen te maken
6. Begeleide werkbijeenkomsten met ruimte voor vragen
7. Kennisbijeenkomst waarbij het thema van de module wordt toegespitst op het werkveld

Afhankelijk van je bekendheid met het onderwerp en leersnelheid, zal een module ongeveer tussen de 20 tot 28 uur studietijd in beslag nemen, gemiddeld komt dit neer op 24 uur. Vijf modules maal 24 uur komt neer op een studielast van 120 uur in totaal. Daarnaast zul je nog tussen de 10 en 20 uur nodig hebben voor het ontwikkelen van het eindproduct. Afhankelijk van wat je maakt kun je rekenen op nog ongeveer 10 a 20 uur. Tijdens de vakanties plannen we geen opleiding. Als we de uren verdelen over de overige 42 weken komen we uit op ongeveer 3 á 4 uur opleidingstijd per week.

Onderwerpen van de modules

- 1) Inzicht in ontwikkelingsvoorsprong en hoogbegaafdheid, theorie, gedrag en patronen
- 2) Signaleren van ontwikkelingsvoorsprong en hoogbegaafdheid
- 3) Problemen bij hoogbegaafdheid, handvatten bij begeleiding en preventie
- 4) Passend aanbod, begeleiding en advies bij individuele begeleiding en in een groep
- 5) Eindprojecten presenteren en vormgeven van de expertrol in eigen praktijk of organisatie

Verplichte literatuur, deze boeken krijg je van ons bij de opleiding

Expert ontwikkelingsvoorsprong:

- Hoogbegaafd, als je kind (g)een Einstein is, van Tessa Kieboom
- Peuters die nèt iets meer kunnen of Kleuters die nèt iets meer kunnen, van Ann Meersman en Kristin Stroobandt

Expert hoogbegaafdheid in de zorg:

- Hoogbegaafd, als je kind (g)een Einstein is, van Tessa Kieboom
- De begeleiding van hoogbegaafde kinderen – herziene editie, van James T. Webb, Nederlandse vertaling en bewerking: Karel Jurgens

Tijdsindeling van een studiedag

Globaal ziet de dagindeling van de studiedag er zo uit:

09.00-09.30: inloop, individuele vragen aan docent

09.30-11.00: 1e lesblok

11.00-11.15: pauze

11.15-12.45: 2e lesblok

12.45-13.15: lunchtijd

13.15-14.45: 3e lesblok

14.45-15.00: pauze

15.00-16.30: 4e lesblok

16.30-17.00: einde en ruimte voor individuele begeleiding product

Opleidingsgroepen

Expert ontwikkelingsvoorsprong: gericht op begeleiders die in een groep werken met het jonge kind (gericht op het jonge kind, dus op ontwikkelingsvoorsprong), pedagogisch coaches, zorgcoördinatoren en pedagogisch beleidsmedewerkers uit de kinderopvang en onderwijs.

Expert hoogbegaafdheid in de zorg: gericht op professionals die kinderen en ouders, of hun collega's, begeleiden of adviseren (bv jeugdgezondheidszorg, jeugdzorg, psychologen en pedagogen, gezinsondersteuners, therapeuten, kinder- of opvoedcoach, logopedisten, huisartsen).

Groepsgrootte

We streven naar een groep rond de 20 deelnemers voor de opleidingsdagen. Bij deze dagen zijn minimaal twee docenten aanwezig. Elke cursist krijgt een coach toegewezen voor het begeleiden bij de opdrachten en het eindproduct.

Locatie

We streven naar een centrale plek in het land voor de live opleidingsdagen, bereikbaar voor auto en openbaar vervoer. Waarschijnlijk wordt deze locatie De bank van Noppes in het centrum van Gorinchem.

Data van beide opleidingen

Hier vind je de data van de opleidingsdagen en de kennis- en werkbijeenkomsten. Voor de kennisbijeenkomsten is er de mogelijkheid deze achteraf terug te kijken, als aanwezigheid niet lukt.

De opleidingsgroep expert ontwikkelingsvoorsprong komt voor kennisbijeenkomsten en werkbijeenkomsten bij elkaar van 15 uur tot uiterlijk 17 uur, de groep expert hoogbegaafdheid in de zorg van 12.30 uur tot uiterlijk 14.30 uur.

De opleidingsdagen, kennisbijeenkomsten en werkbijeenkomsten van alle groepen zijn op de donderdag.

Opleidingsdagen		
Opleidingsdagen:	Werkbijeenkomsten:	Kennisbijeenkomsten:
25 november 2021	9 december 2021	13 januari 2022
03 februari 2022	17 februari 2022	17 maart 2022
14 april 2022	28 april 2022	12 mei 2022
2 juni 2022	16 juni 2022	30 juni 2022
8 september 2022		

Incompany

De opleiding is ook op incompany basis beschikbaar. Voorwaarden en mogelijkheden van deze vorm zijn bespreekbaar. Ook locatie, groeps grootte, aantal contact momenten en opleidingsvariant zijn in overleg vast te stellen als gekozen wordt voor een incompany opleiding.

Coronamaatregelen

Vanzelfsprekend zullen we bij de live opleidingsdagen voldoen aan de op dat moment geldende corona maatregelen. Ook de gekozen locatie zal hier rekening mee houden.

Kosten opleiding

Het tarief voor de volledige opleiding inclusief btw, is 2750,- euro per cursist. Bij inschrijving vóór 1 september 2021 geldt een vroegboekorting van 300,- euro en is het bedrag 2450,- euro.

Bij de opleiding is inbegrepen:

- Vijf opleidingsdagen waarvan we er twee live samenkomen (de eerste en laatste opleidingsdag), deze zijn inclusief lunch, en drie digitale studiedagen.
- Vier digitale kennisbijeenkomsten
- Bij elke module een passend werkboek en een reader. Het werkboek leidt je door de opdrachten bij die module en de reader geeft je de benodigde inzichten
- Een online omgeving ingedeeld per module, waarin de werkboeken en readers te vinden zijn, per module meerdere kennisvideo's die gekeken worden voor de opleidingsdag, en als aanvulling hierop waardevolle informatieve en inspirerende video's
- Een goed gevulde dropboxmap per module waarin allerlei achtergrondinformatie, linkjes naar ondersteunende video's en andere handige tools te vinden zijn
- Twee studieboeken die vereist zijn bij deze opleiding
- Een signaleringsinstrument dat past bij het werkveld van de cursist
- Vier begeleide werkbijeenkomsten waarin de opdrachten besproken worden en gekoppeld worden met de praktijk op het werk
- Online coaching
- Bespreken van casussen uit eigen praktijk
- Formats van begeleidingsplannen en aanpak, en ondersteunende tools (zoals modellen, oefeningen, vragenlijsten, workshop-opzet, coaching-tool)
- Desgewenst een maatje binnen de opleiding om buiten de opleidingsdagen mee te kunnen sparren of samenwerken
- Jaarlijks een terugkombijeenkomst (halve dag online, mogelijk ook een keer live)
- Les en begeleiding door 3 ervaren trainers
- Certificaat

Wil jouw organisatie meer dan 2 cursisten de opleiding laten volgen dan kunnen we in overleg kijken of er groepskorting mogelijk is. Een incompany opleiding behoort ook tot de mogelijkheden. Neem hiervoor contact op met de Expertgroep.

Niveau opleiding en accreditatie SKJ

Het opleidingsniveau van deelnemers voor de twee opleidingen kan sterk verschillen. Wij houden hier rekening mee bij de opdrachten, boeken en kennisbijeenkomsten. Tijdens de opleidingsdag zullen wij waar mogelijk en van toepassing, in niveau differentiëren. Mocht je twijfelen of het niveau bij je past, neem dan contact met ons op en we denken met je mee.

De opleiding Hoogbegaafdheid in de Zorg is geaccrediteerd voor 51 SKJ punten.

Eindtermen

De opleiding wordt afgerond met een certificaat. Het certificaat wordt behaald als aan de volgende eindtermen is voldaan:

- De vijf opleidingsdagen zijn bijgewoond. Als er een opleidingsdag wordt gemist dan wordt overlegd met de eigen coach op welke wijze dit gecompenseerd kan worden
- De voorbereidingsopdrachten en verwerkingsopdrachten zijn voldaan
- De kennisbijeenkomsten zijn bijgewoond. Mocht dit een keer niet haalbaar zijn dan wordt de opname van de kennisbijeenkomst bekeken en in overleg bekeken of er iets nodig is ter verwerking.
- De eindopdracht is met goed gevolg afgerond

Link inschrijven opleiding

<https://forms.gle/uwtETmg91tqC2BKx9>

Annuleren opleiding

Je kunt deelname aan de opleiding kosteloos annuleren tot 10 weken voor aanvang. Annuleer je de opleiding tussen de 10 en 4 weken dan krijg je 75% van het opleidingsbedrag terug. Tussen de 4 en 2 weken wordt 50% terugbetaald van het opleidingsbedrag.

Bij annulering minder dan twee weken voor aanvang van de opleiding of tijdens de opleiding betaal je de volledige opleidingskosten en kan niet meer worden geannuleerd. Is er een situatie van overmacht? Overleg met ons en we kijken wat mogelijk is.

Inhoudelijke informatie opleiding

Leerdoelen opleiding

Opleiding Expert ontwikkelingsvoorsprong:

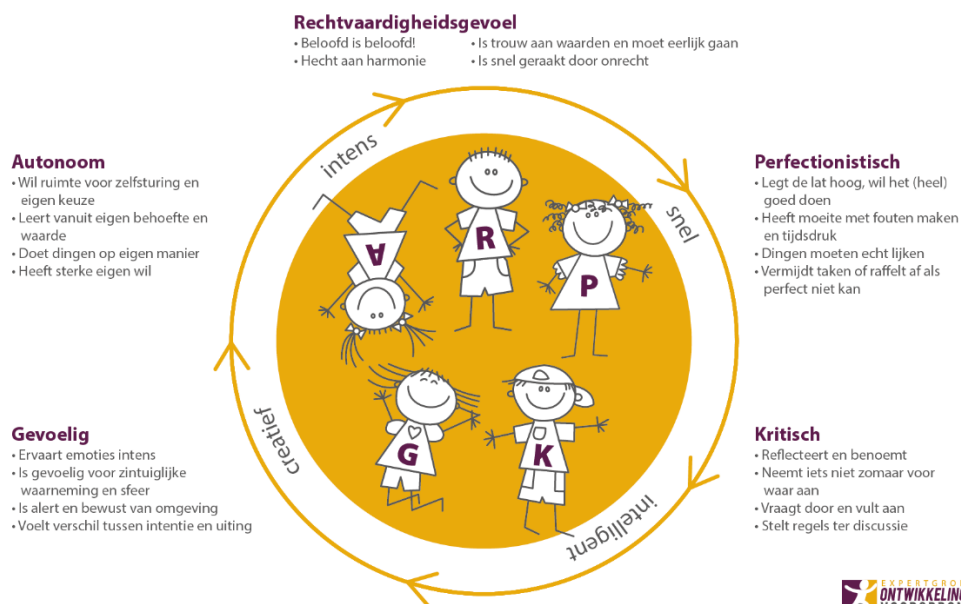
- a. Je kent de belangrijkste modellen, theorie, valkuilen, uitdagingen, en good practices m.b.t. hoogbegaafdheid.
- b. Je kunt hoogbegaafdheid bij kinderen herkennen en dit signaleren en dit onderbouwen met behulp van een instrument.
- c. Je weet wat belangrijk is in de behoefte van hoogbegaafde kinderen en hoe je hierop kunt aansluiten in je begeleiding en houding ten opzichte van deze kinderen.
- d. Je kunt verschillen in leertempo herkennen.
- e. Je kunt globaal het niveau van een ontwikkelingsgebied van het kind in kaart brengen.
- f. Je kunt passende uitdaging bieden met behulp van een stimulerende omgeving, materialen, aangepaste vragen en opdrachten.
- g. Je kunt problemen bij deze kinderen signaleren, kent aandachtspunten voor de begeleiding hiervan, en hebt de beschikking over een aantal manieren om tot oplossingen te komen, dan wel tot het voorkomen van deze problemen.
- h. Je kunt een begeleidingsplan of zorgplan opstellen voor deze kinderen.
- i. Je kunt binnen de organisatie het onderwerp hoogbegaafdheid op de kaart zetten en een bijdrage leveren aan het verbeteren van de begeleiding en de ontwikkeling van deze kinderen.
- j. Je kent een aantal handvatten voor de overdracht van deze kinderen naar school of naar een andere instelling, opvang of begeleider; en de beoordeling voor een eventuele vervroegde instroom of versnelling.

Opleiding Expert hoogbegaafdheid in de zorg:

- a. Je kent de belangrijkste modellen, theorie, valkuilen, uitdagingen, en good practices m.b.t. hoogbegaafdheid.
- b. Je kunt hoogbegaafdheid bij kinderen herkennen en dit signaleren en onderbouwen met behulp van een instrument.
- c. Je weet wat belangrijk is in de behoefte van hoogbegaafde kinderen en hoe je hierop kunt aansluiten in je begeleiding en houding ten opzichte van deze kinderen.
- d. Je kunt onderscheid maken tussen een normale en een versnelde ontwikkeling.

- e. Je kent de kansen, risico's en valkuilen bij de begeleiding, diagnostisering of behandeling van een hoogbegaafd kind.
- f. Je kent veel voorkomende problemen die samenhangen met hoogbegaafdheid, en hebt een aantal handvatten om tot een juiste aanpak of oplossingen te komen, en kunt hierin adviseren aan ouders en andere professionals.
- g. Je kunt collega's adviseren in het herkennen, goed inschatten van, en omgaan met deze kinderen.
- h. Je kunt een begeleidingsplan of zorgplan opstellen gericht op hoogbegaafdheid.
- i. Je weet welke stappen je kunt zetten om in de organisatie het onderwerp hoogbegaafdheid op de kaart zetten, hebt kennis van de sociale kaart op gebied van hoogbegaafdheid in je omgeving, en kunt een bijdrage leveren aan het verbeteren van de begeleiding en behandeling van deze kinderen in je organisatie of werkveld.

Kijken achter het gedrag; zijnskenmerken bij hoogbegaafdheid

Eindproducten

De opleiding wordt waardevoller als je het ook echt een plek kunt geven in je organisatie of in jouw dagelijkse praktijk. Voor elke module word je gevraagd in een voorbereidende opdracht om in kaart te brengen of in jouw organisatie hoogbegaafdheid in beeld is en op welke manier hier aandacht aan gegeven wordt. En hoe dit nog beter zou kunnen worden.

Bekijk hoe de lijnen lopen, bijvoorbeeld door een organigram te maken, om een idee te krijgen wat je rol in de organisatie m.b.t. tot hoogbegaafdheid zou kunnen zijn. Of hoe jij dit binnen je eigen praktijk of werk in beeld hebt en toepast. Wat zijn in jouw praktijk of organisatie belemmerende factoren, knelpunten, gunstige ontwikkelingen, valkuilen etc.

Aan het eind van de opleiding heb jij een aanbeveling voor de organisatie of een persoonlijk advies voor jezelf wat je kunt doen.

Praktisch gezien noteer je er module op de voorkant van een A4 de huidige situatie en schrijf je op de achterkant aanbevelingen, die je tijdens de opleiding hebt meegekregen. Of een lijst wat je zou willen.

Van deze punten ga je er één verder ontwikkelen. Dit wordt je eindproduct en is dus afhankelijk van je leerdoelen. Bv. wat moet ik doen in mijn organisatie of bedrijf waardoor dit kan of waardoor dit beter wordt (bv wat schaf ik aan, waar help ik kinderen mee). Je hebt dat in kaart gebracht en tijdens de opleiding ga je iets ontwikkelen dat jouw doelen dient of dat de organisatie dient.

Dit zijn mogelijke vormen:

- Een leerplan, begeleidingsplan of zorgplan. Een casus, bij voorkeur uit de eigen praktijk of werkomgeving wordt uitgewerkt. Onderdelen zijn bv: welke begeleiding is nodig, verrijking, langere termijnplanning, contact met ouders, volgen van kind, aandachtspunten, eventueel versnellen etc.
- Een workshop, lezing of presentatie voor collega's waarin een inhoudelijk stuk van de opleiding verwerkt is.
- Organisatieadvies. Een uitwerking van een plan voor het op de kaart zetten van hoogbegaafdheid in de organisatie. Bijvoorbeeld: wie gaat wat doen, welk protocol kan worden gehanteerd, welke stappen worden gezet, hoe gaat gesignaleerd worden, welk beleid kan uitgezet worden, informatievoorziening of scholing etc.
- Een nieuw eigen product dat aansluit bij de doelen van de opleiding, bv een lessencyclus, inrichtings- of materiaaladvies, opzet voor ouderavond, protocol, beleidsplan, marketingplan etc.

Onderwerpen die aan bod zullen komen

Theorie van hoogbegaafdheid

- Modellen, zijnsluit, kenmerken, vooroordelen en valkuilen, aanpassen en afwijken
- Gevoeligheden, Dabrowski
- Signaleren adhv gedrag, profielen Betts en Neihart
- Signaleren in de praktijk en met behulp van een instrument
- IQ-testen, diagnose en misdiagnose en hoogbegaafdheid
- Volgstelsel: het gebruikte volgstelsel analyseren op hoe dit stelsel kan bijdragen aan signalering en wat er gemist wordt. En volgen van peuters en kleuters met instrumenten uit de map Pientere Peuters en Knappe Kleuters.

Patroonvorming bij hoogbegaafdheid

- Sociale en emotionele ontwikkeling en zelfbeeld
- Comfortzone en ontwijkgedrag
- Verstoppert en aanpassen of afwijken
- Aangeleerd hulpeloos en attributiestijlen
- Mindset en faalangst, oplichterssyndroom
- Onderpresteren en overpresteren
- Probleemgedrag en misdiagnoses
- Eenzaamheid, anders zijn, pesten
- Verveling en depressie, existentiële depressie
- Onderprikkeling en overprikkeling, prikkelgevoeligheden, intensiteit
- Motivatie en flow, demotivatie en apathie

Advisering (dit verschilt per beroepsgroep: ouders, andere professionals, leerkracht of intern begeleider, kinderen zelf, andere zorgmedewerkers of team collega's)

- Verrijkende materialen en (les) activiteiten
- Hoe maak je je aanbod passend en top-down
- Inrichting lokaal en inrichting van hoeken
- Begeleiding en advies bij spel
- Begeleiding en advies bij problemen
- Overdracht naar andere professionals, opvang, groep, klas, plusklas
- Versnellen een plan

D. Begeleiding en coaching kind individueel en in een groep

- Gardner en drie intelligenties
- Creativiteit en Bloom
- Begeleiding op zelfbeeld en anders zijn
- Begeleiding en advies op mindset en gericht op ontwikkeling
- Juiste aanspreekniveau
- Omgaan met intensiteit en gevoeligheden
- Ontwikkelen van zelfinzicht
- Ontwikkelen van de executieve functies
- Omgaan met de zijnskenmerken
- Pedagogische sensitiviteit

E. Begeleiding ouders en professionals, met behulp van casuïstiek, coaching on the job, workshops geven, en de expertrol in eigen praktijk of binnen een organisatie

- Opvoedadvies en ondersteuning
- Je plek in de organisatie (ben je zichtbaar en beschikbaar)
- Ondersteunen van collega's (coach vaardigheden, opzetten van intervisie of supervisie)
- Constructief advies kunnen geven
- Workshops geven
- Casuïstiek kunnen bespreken
- In gesprek met ouders (individueel en in groep, bv. ouderavond organiseren)
- Doorverwijzen, sociale kaart

Opleidingsoverzicht

Drie gezamenlijke online opleidingsdagen, twee live opleidingsdagen op centrale locatie, kennisvideo's, boeken, e-readers, vier kennisbijeenkomsten en viermaal begeleide werkbijeenkomsten en Q&A, casussen en praktijkopdrachten, online coaching.

De voorbereiding van een opleidingsdag start door alvast kennisvideo's te bekijken, de aangegeven stof te lezen, en een voorbereidende opdracht te maken. Na de studiedag volgt een verwerkingsopdracht.

In een werkbijeenkomst met ondersteuning van een opleider worden de opdrachten afgerond en de stof verwerkt. De module wordt afgesloten met een kennisbijeenkomst waarbij wordt ingegaan op het onderwerp maar dan specifiek gericht op de opleidingsvariant die je hebt gekozen. Hierbij is ook nogmaals ruimte voor het stellen van vragen en het bespreken van de verwerkingsopdracht.

Borging vindt plaats door een jaarlijkse terugkomochtend of middag. Daarbij is er altijd contact mogelijk met de opleiders voor vragen en desgewenst ook online coaching of coaching op de werkvloer. Deze laatste opties zijn niet kosteloos als dit echt meer tijd vraagt.

Opleiding en studiemateriaal

Een signaleringsinstrument, boeken, video's, e-readers, formats voor plannen, presentaties, overzichten opdrachten, casussen en informatie en tools die ter sprake komen. Dit wordt allemaal tijdens de opleiding uitgereikt en hoeft dus niet apart aangeschaft te worden.

Eventuele wijzigingen

Onze ervaring is dat de opleiders flexibel kunnen inspringen op vragen van de deelnemers. Daardoor kunnen kleine onderdelen in de opleiding verschuiven. Dit gebeurt uiteraard alleen als iedereen zich daarin kan vinden.

Vragen?

Deze studiegids is niet volledig. Mis je nog iets of twijfel je of de opleiding je kan bieden wat je zoekt? Neem dan contact met ons op en we kijken samen in hoeverre de opleiding aansluit op je behoefte. Mail naar info@expertgroepontwikkelingsvoorsprong.nl of bel 06 - 403 605 72.

